

КЛІНІЧНИЙ СТАТУС ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДИСПАНСЕРИЗАЦІЇ

Личук М.Г., канд.вет.наук, доцент; Слівінська Л.Г., д-р вет.наук, професор; Паска М.З. д-р вет.наук, професор

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Ґжицького, вул. Пекарська, 50, Львів, 79010, lychukmg@gmail.com

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Поберського, вул. Коспошка, 11, Львів, 79007, maria_pas@ukr.net

Клінічний огляд, як елемент диспансеризації, дає змогу простежити зміни зі сторони органів та систем, які виникають, зокрема, при метаболічних хворобах високопродуктивних корів.

За результатами клінічних досліджень 407 високопродуктивних корів української чорно-рябої молочної породи нами встановлено динаміку зміни клінічних показників залежно від фізіологічного стану та місяців лактації.

Так, кількість корів із спотворенням смаку була найвищою в період пізнього сухостою – 18 голів (31%), з поступовим зниженням їхньої кількості до 6-го місяця лактації (3 корови, 18,8%) та підвищенням до 8-го, відповідно, 11 голів, 23,9 %.

Кількість тварин зі зниженим апетитом зростала, починаючи з раннього сухостою (8 голів) і до 3-го місяця лактації (17 голів) з поступовим зменшенням до 7-го місяця лактації (5 корів). Крива зміни відносних значень показника мала дещо іншу динаміку: зростання від 20,7% у тварин пізнього сухостою до 48,6 – 3-й місяць лактації та зниження до 8-го 27,8 %.

Гіпотонія передшлунків виявлена у 5-ти корів раннього сухостою (17,2 %) з різким підвищенням до 16-18 голів у тварин пізнього сухостою та 1-3 місяців лактації та наступним зниженням до 7-го місяця лактації (4 голови). Найменша відносна кількість тварин з гіпотонією передшлунків виявлена у групі тварин раннього

сухостою (17,2 %) найбільша (44,7–45,7 %) – у період 1–3-го місяців лактації.

Встановлено чітку динаміку збільшення кількості корів 1–3-го місяців лактації із зниженою молочною продуктивністю від 9 до 18 голів (22,5–51,4 %) з поступовим зниженням кількості тварин до 7-го місяця лактації.

Кількість тварин зі зниженою масою тіла та пригніченням зростала з 1-го по 3-й та знижувалася з 5-го по 8-й місяці лактації.

Відносна кількість тварин з несформованими каловими масами зростала, починаючи з групи пізнього сухостою (39,7 %, 23 корови), до 3-го місяця лактації 60 %, 21 тварина з наступним зниженням до 8-го місяця лактації – 33,3 % (6 корів).

Виявлено динаміку зростання кількості високопродуктивних корів зі збільшенням печінки починаючи з пізнього сухостою 22,4% (13 голів) до 3-го місяця лактації – 45,7 % (16 голів) з наступним зниженням кількості хворих тварин до 8-го місяця лактації – 22,2 % (4 голови).

Абсолютна кількість корів з болючістю печінки знижувалася з 5 голів у період пізнього сухостою до 2-х – у 8-й місяць лактації. Проте, динаміка відносних значень зростала від пізнього сухостою (8,6 %) до 3-го місяця лактації (11,4 %) з наступним зниженням до 10-го місяця лактації (6,1 %)

Найбільша кількість корів з болючістю нирок була в період з 1-го по 5 місяці лактації (по 4 тварини, 10,0 – 14,3 %).

Кількість тварин зі зниженою еластичністю шкіри була найвищою в період пізнього сухостою (12 корів), знижувалася до 4-х тварин на 7-й місяць лактації з наступним збільшення до 10-ти голів на 9-й місяць лактації.

Послаблений серцевий поштовх виявлено у 15 корів пізнього сухостою зі зменшенням кількості тварин до 2-х на 8-й місяць лактації.

Розщеплення тонів серця виявлено у 8-ми корів пізнього сухостою, 1-го та 2-го місяців лактації з наступним зменшенням до 8-го місяця (2 корови). Найбільша кількість корів з роздвоєнням тонів серця була у тварин 5-го та 9-го місяців лактації (4 тварини).

Вміст білірубину в сечі виявлено у 4-х корів раннього

сухостою (13,8%) з поступовим збільшенням кількості тварин до 16-ти (42,1-45,4 %) на 3-5-й місяці лактації та зниженням до 7-ти корів (27,8 %) на 8-й місяць лактації.

Піміст уробіліногену в сечі виявлено у однієї тварини раннього сухостою (3,4 %) зі збільшенням кількості тварин до 5-ти на 3-й місяць лактації (14,3 %) та зменшенням до однієї (5,6 %) – на 8-й.

Білок у виявлено в сечі 4-х корів (13,8 %) раннього сухостою зі збільшенням кількості тварин до 12 (31,6 %) в період 5-го місяця лактації та поступовим зниженням до 5-ти голів (27,8 %) у 8-му місяці лактації.

Кетонові тіла виявлені в сечі 3-х корів пізнього сухостою (5,2 %) з наступним збільшенням до 12–13 голів (30,0–34,3 %) в період 1-3 місяців лактації та поступовим зниженням до однієї голови на 8-й місяць лактації.

Розсмоктування хвостових хребців встановлено в 6-ти корів (20,7 %) раннього сухостою, зі збільшенням кількості тварин до 14 (36,8 %) в період 5-го місяця лактації та зниженням до 5-ти корів (7,8 %) в період 8-го місяця лактації.

Розсмоктування останніх ребер виявлено в 2-х корів як раннього так і пізнього сухостою (відповідно, 6,9 та 3,4 %) зі збільшенням до 4-х корів у 2-му–3-му місяцях лактації (10,5 та 11,4 % відповідно) і зменшенням до однієї голови у 7-8-му місяці лактації (відповідно, 6,3 та 5,6 %).

Отже, результати дослідження клінічного статусу високопродуктивних корів вказують на збільшення частоти появи клінічних симптомів, залежно від фізіологічного стану та періоду лактації. Найбільша кількість тварин з вищеперерахованими клінічними ознаками виявлена в період пізнього сухостою та максимальної молочної продуктивності (1-4 місяці лактації).